

Oficjalne Stanowisko Międzynarodowej Rady Pielęgniarek *International Council of Nurses*

Zdrowie i bezpieczeństwo pielęgniarek w miejscu pracy

Occupational health and safety for nurses

Międzynarodowa Rada Pielęgniarek (ICN, *International Council of Nurses*) ubolewa z powodu braku odpowiednich krajowych regulacji prawnych dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu zatrudnienia pielęgniarek, często nieadekwatnych mechanizmów udziału pracowników w monitorowaniu, eliminowaniu ryzyka zawodowego oraz niedostatecznej alokacji środków zapewniających optymalne usługi w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa oraz nadzoru warunków pracy.

Promuje ona rozwój i zastosowanie międzynarodowych przedsięwzięć zapewniających prawo pielęgniarek do bezpiecznego środowiska pracy, włącznie z zapewnieniem stałej edukacji, szczepień i odzieży/wyposażenia ochronnego. Zachęca i popiera badania w tej dziedzinie i wprowadza w obieg stosowne informacje dla członków stowarzyszeń.

Międzynarodowa Rada Pielęgniarek bardzo wspiera różne konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO, *International Labour Organization*) dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy i jest przekonana, że krajowe towarzystwa pielęgniarskie powinny ponaglać swoje rządy do prac legislacyjnych (przestrzeżania przepisów we wszystkich placówkach ochrony zdrowia) dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w środowisku pracy poprzez lobbowanie w sejmie i polityczną aktywność indywidualną i/lub zbiorową.

Działaniom tym sprzyjają:

- inicjowanie i/lub wspieranie krajowych badań nad bezpiecznymi i odpowiednimi warunkami środowiska pracy pielęgniarek, również dotyczącymi ryzykownych zachowań, postaw, procedur i działań zapobiegawczych;
- uwrażliwianie personelu pielęgniarskiego, pracodawców i ogółu społeczeństwa na czynniki ryzyka zawodowego w ochronie zdrowia, włącznie z pomocą czy nadużyciami;
- uświadamianie pielęgniarkom ich prawa do bezpiecznego środowiska pracy i obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa sobie i innym;
- przekonywanie rządów i pracodawców do wprowadzania i adaptowania koniecznych pomiarów czynników ryzyka w celu zabezpieczenia zdrowia i dobrego samopoczucia pielęgniarek w ich pracy, w razie konieczności włącznie ze szczepieniami;
- ponaglanie rządu i pracodawców do zapewnienia personelowi pielęgniarskiemu dostępu do środków zaradczych, na przykład odzieży ochronnej i wyposażenia, bez obciążania personelu dodatkowymi kosztami;
- zachęcanie pielęgniarek do poddawania się szczepieniom, stosownie do ich stanu zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy;
- współdziałanie z kompetentnymi autorytetami w celu uściślenia wykazu chorób zawodowych i okresowego oceniania ich związku z pracą personelu pielęgniarskiego;
- wspieranie roszczeń pielęgniarskich do uzyskiwania rekompensat związanych z chorobami zawodowymi i/lub urazami w pracy;
- zdobywanie i upowszechnianie informacji na temat zdarzeń związanych z wypadkami w pracy, urazami i zachorowaniami wśród pielęgniarek;
- współpracowanie z innymi organizacjami wspierającymi prawa pracownicze do bezpiecznego środowiska pracy;
- rozpoznawanie istotnych zależności między pracownikami i ich rodzinami, a stosowaniem przedsięwzięć mających wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu pracy;
- nieograniczanie pielęgniarkom możliwości wywiązywania się z roli rzecznika, adwokata pacjenta;
- domaganie się odpowiedniego systemu nadzoru na wszystkich poziomach, umożliwiającego wprowadzanie odpowiednich przedsięwzięć;

- szerzenie informacji na temat wprowadzania nowych czynników ryzyka zdrowotnego w miejscu pracy;
- upowszechnianie informacji o nierespektowaniu przez pracodawców prawa dotyczącego zdrowia i bezpieczeństwa w pracy, włącznie ze zgłaszaniem o wykroczeniach przeciwko prawu pracy.

Tło

Międzynarodowa Rada Pielęgniarek dostrzega wielką rolę zdrowych i bezpiecznych warunków pracy w promowaniu zdrowia.

Ponadto docenia ona wzrastającą wiedzę pielęgniarek w tym zakresie, a także na temat kosztów i efektywności świadczeń zapewnianych pracownikom.

Międzynarodowa Rada Pielęgniarek wspiera wzrastającą rolę zdrowia w miejscu pracy pielęgniarek POZ i domaga się słusznego wynagrodzenia i odpowiedniej struktury zawodowej, umożliwiającej rozwój zawodowy.

Środowisko pracy pielęgniarki jest często niebezpieczne wskutek:

- jego zanieczyszczeń przez niebezpieczne odpady, będące rezultatem działalności ludzkiej i przemysłowej;
- zawodowych czynników ryzyka, na przykład: czynniki chemiczne, biologiczne, fizyczne, hałas, promieniowanie, monotonna praca;
- braku konserwacji aparatury medycznej i szkoleń na temat technologii medycznych i sposobu obchodzenia się z aparaturą;
- niedostatecznego zaopatrzenia w odzież i sprzedaż wyposażenia ochronnego;
- pracy zmianowej zaburzającej codzienny tryb życia;
- wzrastających roszczeń natury emocjonalnej, psychospołecznej i duchowej pracującej pielęgniarki, uzależnionej od skomplikowanych układów politycz-

nych, socjalnych, kulturalnych, ekonomicznych czy swojego środowiska medycznego;

- wypadków przemocy, łącznie z molestowaniem seksualnym;
- niedostatku ułatwień ergonomicznych, braku projektów i przystosowanego do możliwości pracownika wyposażenia technicznego i udogodnień;
- nieodpowiedniej alokacji środków, na przykład zasobów ludzkich i finansowych;
- izolacji.

Poza korzystnym wpływem zdrowego personelu pracującego w bezpiecznym środowisku pracy na opiekę nad pacjentem, Międzynarodowa Rada Pielęgniarek dostrzega także i podkreśla wagę problemów związanych w większości krajów z brakiem gromadzenia, formułowania i nagłaśniania informacji na temat wypadków, urazów i chorób personelu pielęgniarskiego.

W niektórych krajach brakuje przepisów dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy. W innych regulacje takie dopiero są wprowadzane, w tym dotyczące nadzorowania oraz dyscyplinowania pracodawców oraz karania za braki w zapewnieniu odpowiednich warunków zatrudnienia i wykroczenia przeciw prawu pracy. W jeszcze innych krajach istniejące przepisy nie dotyczą pracy w szpitalach i innych placówkach medycznych.

Konwencja 149 MOP (Międzynarodowej Organizacji Pracy — ILO), dotycząca zatrudnienia i warunków pracy oraz życia personelu pielęgniarskiego¹, wzywa swoich członków do poprawy istniejącego prawa i regulacji dotyczących zdrowia w miejscu pracy i bezpieczeństwa oraz adaptowania ich w swoistych warunkach pracy zawodowej pielęgniarek i środowiska, w którym jest ona wykonywana. Zapisy Działu IX zaleceń 157, załączonych do Konwencji 149 MOP, wspierają dalszy rozwój koniecznych środków gwarantujących zdrowie i bezpieczeństwo pielęgniarek w miejscu pracy.

¹Konwencja 149 MOP (Międzynarodowej Organizacji Pracy — ILO), dotycząca zatrudnienia i warunków pracy oraz życia personelu pielęgniarskiego została uchwalona w Genewie w 1977 roku.